

Informacja na temat rozwiązania kontraktów długoterminowych sprzedaży mocy energii i elektrycznej

Kontrakty długoterminowe

Kontrakty długoterminowe sprzedaży mocy i energii elektrycznej (KDT) zostały zawarte w latach 90-tych przez wytwórców energii elektrycznej z przedsiębiorstwem Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. Miały one charakter wieloletnich umów w zakresie dostarczania energii elektrycznej po ustalonej cenie. Cena w ramach KDT-ów kształtowała się powyżej ceny rynkowej, co było korzystne dla wytwórców, którzy dodatkowo mieli zapewniony zbył swojej produkcji. Kontrakty długoterminowe miały umożliwić wytwórcom modernizację i rozbudowę mocy wytwórczych, stanowiły także zabezpieczenie kredytów inwestycyjnych. Kredyty zaciągnięte przez wytwórców osiągnęły wysokość ponad 20 mld zł, do końca 2006 roku została spłacona ponad połowa zadłużenia.

Problem z KDT-ami w wyniku przystąpienia Polski do Unii Europejskiej

W związku z wejściem do Unii Europejskiej pojawiły się postulaty deregulacji i liberalizacji rynku energii. Ponieważ około 80% energii elektrycznej było sprzedawane w ramach kontraktów długoterminowych, nie sprzyjało to rozwojowi rynku energii elektrycznej. Ponadto KDT-y zostały uznane przez Komisję Europejską decyzją z dnia 25.09.2007 r. za niedozwoloną pomoc publiczną, m. in. ze względu na fakt iż były zawarte z podmiotem kontrolowanym przez państwo. Jednakże natychmiastowe rozwiązanie KDT-ów bez żadnego systemu wsparcia wpłynęłoby na bardzo znaczące pogorszenie kondycji energetyki, z możliwością upadłości niektórych zakładów. Pojawiła się zatem konieczność znalezienia innego rozwiązania w zakresie wsparcia wytwórców i rekompensaty tzw. kosztów osieroconych, czyli kosztów podjętych inwestycji niemożliwych do uzyskania z rynku.

Ustawa o rozwiązaniu KDT-ów

Ustawa z dnia 29 czerwca 2007 r. o zasadach pokrywania kosztów powstałych u wytwórców w związku z przedterminowym rozwiązaniem umów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej (Dz. U. Nr 130, poz. 905) wprowadziła system pokrywania rekompensat z tytułu kosztów osieroconych. Rozwiązania przyjęte w ustawie uzyskały akceptację Komisji Europejskiej decyzją z dnia 25.09.2007 r. Maksymalne kwoty wypłat z tytułu kosztów osieroconych według zapisów ustawy nie mogą przekroczyć wysokości określonych w załączniku nr 2 do ustawy. Oprócz kosztów osieroconych uwzględniono tzw. koszty gazu dla przedsiębiorstw wytwarzających energię elektryczną i ciepło z wykorzystaniem gazu ziemnego. Maksymalne kwoty kosztów osieroconych i kosztów gazu dla poszczególnych wytwórców kształtują się w wysokości określonej w tabeli.

Tabela. Maksymalne kwoty kosztów osieroconych (wg wartości pieniądza z dnia 1 stycznia 2007 r.) -załącznik nr 2 do ustawy

wytwórca	koszty osierocone (w zł)	kosztu gazu (w zł)
Elektrownia Turów S.A.	2 571 151 000	
Elektrownia Opole S.A.	1 965 700 000	
Południowy Koncern Energetyczny S.A.	1 479 745 000	
Elektrownia Pątnów II Sp. z o. o.	1 377 880 000	
Elektrociepłownia Chorzów Sp. z o. o.	888 581 000	
Elektrociepłownia Nowa Sarzyna Sp. z o. o.	777 535 000	340 655 000
Zespół Elektrowni Dolna Odra S.A.	633 496 000	
Elektrownia Kozienice S.A.	623 612 000	
Elektrociepłownia Zielona Góra S.A.	464 297 000	313 477 000
Elektrociepłownia Lublin-Wrotków Sp. z o. o.	425 263 000	191 480 000
Elektrociepłownia Rzeszów S.A.	297 415 000	124 395 000
Elektrociepłownia Gorzów S.A.	72 755 000	35 273 000
Razem	11 577 430 000	1 005 280 000

Ze względu na fakt wygaśnięcia części KDT-ów przed dniem wejścia w życie ustawy do programu pomocowego zakwalifikowano ostatecznie dwunastu wytwórców.

Rozwiązanie kontraktów długoterminowych

Rozwiązanie kontraktów długoterminowych nastąpiło z dniem 1 kwietnia 2008 r. Wszyscy wytwórcy objęci systemem rekompensat z tytułu kosztów osieroconych podpisali umowy rozwiązujące KDT i przystąpili do programu.

Program wypłat rekompensat z tytułu kosztów osieroconych i kosztów gazu

Zgodnie z zapisami ustawy środki na pokrycie kosztów osieroconych i kosztów gazu pochodzą z opłaty przejściowej, naliczanej i pobieranej przez spółkę PSE Operator S.A. od przedsiębiorstw energetycznych. Operator przekazuje wpływy z tytułu opłaty przejściowej do Zarządcy Rozliczeń S.A., spółki powołanej na mocy ustawy w celu obsługi finansowej procesu wypłat rekompensat. Zarządca Rozliczeń gromadzi środki na poczet wypłat rekompensat, zarządza nimi, a następnie przekazuje środki do wytwórców. Wyodrębnienie niezależnego podmiotu do obsługi procesu wypłat rekompensat ma na celu transparentność całego systemu.

Proces wypłat zaliczek na poczet kosztów osieroconych będzie trwał maksymalnie do roku 2025, ostatnia wypłata korekty nastąpi do roku 2026. Zaliczki na poczet kosztów osieroconych i kosztów gazu wypłacane są kwartalnie, ponadto ustawa przewiduje mechanizm obliczania aktualnej wysokości kosztów i korygowania ich. W przypadku gdyby wytwórcy otrzymali rekompensaty wyższe od należnych są zobowiązani do ich zwrotu. System osiągnął pełną funkcjonalność, pierwsza wypłata zaliczek miała miejsce 5 sierpnia 2008 r.